

ЛИСТАК

Др. Ј. Спремић

Процена вредности појединих врста воћака.

— Свршетак. —

Кад сад знамо колико и који период код разних врста воћака траје, и колико је просечни годишњи принос за сваки период, онда нам следећи преглед показује колики је тај укупни просечни принос за сваки период укупно, а колико је за сва три периода односно за све године фактичног рађања истих.

Р. Бр.	Врста воћке	I период			II период			III период			за сва три периода	
		за	по	свега	за	по	свега	за	по	свега	од	свега
		год.	кгр.	кгр.	год.	кгр.	кгр.	год.	кгр.	кгр.	год.	кгр.
1.	јабука	6	50	300	20	150	3000	10	80	800	36	4100
2.	крушка	6	50	300	20	150	3000	30	80	2400	56	5700
3.	трешња	6	16	96	14	50	700	25	40	1000	45	1796
4.	шљива	5	20	100	11	50	550	16	35	560	32	1210
5.	кајсија	4	5	20	7	10	70	20	8	160	31	250
6.	орех	16	10	160	20	15	300	20	12	240	56	700

Из овог прегледа види се, колико која воћка, у ком периоду рађања укупно даје пригоса у роду. Ако пак тај принос распоредимо на цело век воћке, тј. и на оне неродне њене године, онда излази да нам исте у средњу руку доносе :

Јабука	за 70 год.	свога века	просечно	58.500 кгр.	годишње
Крушка	„ 100	„	„	57.000	„
Трешња	„ 70	„	„	25 600	„
Шљива	„ 50	„	„	24.000	„
Кајсија	„ 50	„	„	5.000	„
Орах	„ 100	„	„	7 000	„

Кад смо већ на овај начин изншли, колико нам и која врста воћке даје приноса у роду годишње и за цео век укупно у килограмима, сад да видимо колико то изјоси изражено у новцу.

Цена је воћу за све врсте променљива и у једној години а камо ли за толики њен век, она скаче до велике висине а и пада до најмање мере, те према томе за овај прорачун вредности ипак узимамо приближну минималну цену како би иста била чвршћа и ефикаснија. Тако на пример:

Јабука	по	1.50	дин.	кг/рам.
Крушке	„	2.00	„	„
Трешње	„	2.00	„	„
Шљиве	„	1.00	„	„
Кајсије	„	3.00	„	„
Орах	„	5.00	„	„

Према овако узетим ценама, излази да нам поједине врсте воћака дају приноса у новцу и то:

Јабука	за	4100	кг/р.	по	1.50	дин	=	6150	дин.	или	за	век	од	70	г.	просеч.	годишње	87.85	дин.
Крушка	„	5700	„	„	2.00	„	=	11400	дин.	или	за	век	од	100	г.	просеч.	годишње	114.00	д.
Трешња	„	1796	„	„	2.00	„	=	3592	дин	или	за	век	од	70	г.	просеч.	годишње	51.31	дин.
Шљива	„	1210	„	„	1.00	„	=	1210	дин.	или	за	век	од	50	г.	просеч.	годишње	24.00	г.
Кајсија	„	250	„	„	3.00	„	=	750	дин.	или	за	век	од	50	г.	просеч.	годишње	15.00	г.
Орах	„	700	„	„	5.00	„	=	3500	дин.	или	за	век	од	100	г.	просечно	годишње	35.00	д.

Овако изнађена и утврђена вредност плода разних врста воћака, као што се то из горњег прегледа види, треба да нам представља и рентабилност истих. Али како је овај принос узет без икаквих одбитака издавања, којих свакојако мора имати око подизања воћака, као што су вредност саднице воћке, коља, вредност радне снаге око сађења, неговња и бербе, као и кирије на земљиште под истим, тј. ово није чист но бруто принос. Стога нам је потребно овде да сазнамо колико је стварно чист приход. Горе смо напоменули укратко, шта долази у издатке, сад да видимо колики су исти. Узмимо да су ови издаци према садањем времену и то:

За добру и одраслу садницу	4—10	динара
„ коље за прве 3—4 године	2—4	„
„ вредност радне снаге око сађења	1	„
„ „ „ „ за негу годишње	5	„
„ „ „ „ бербу годишње 0.50—3	0.50—3	„
„ кирију земљишта испод истих годишње	2—5	„

Према овој просечно пелокупни издаци око разних врста воћака, по једном стаблу на цео њихов век износили би као што се то из ниже таблице види:

P. Br.	ВРСТА ВОЋАКА	Вредност саднице		Вредност ко- лаза 3—4 г.	Вредност ра- дне снаге око сађења	Вредност ра- дне снаге око неге		Вредност ране снаге око бербе плода		Кирија земљишта под дрвстом*		СВЕГА издатака за цео век
		Дин.	Дин.			год. за цео век	Дин.	Дин.	Дин.	Дин.	Дин.	
1	код Јабуре	6	4	1	5	350	3	108	5	350	819	
2	" Крушке	8	4	1	5	500	3	168	5	350	1031	
3	" Трешње	10	4	1	3	210	2	90	3	150	465	
4	" Шљиве	4	2	1	3	150	1	32	2	100	289	
5	" Кајсије	6	2	1	3	150	0.50	15	2	100	274	
6	" Ораха	10	2	1	2	200	2	112	3	300	626	

За процену кирије на земљиште овде узето је да једно стабло заузима квадратних метара и то Јабуре $8 \times 8 = 64 \text{ m}^2$ Крушке $8 \times 8 = 64 \text{ m}^2$ Трешња $8 \times 8 = 64 \text{ m}^2$ Шљива $6 \times 6 = 36 \text{ m}^2$

Кајсија $6 \times 6 = 36 \text{ m}^2$ Ораха $10 \times 10 = 100 \text{ m}^2$

WWW.UN

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Кад сад свако израчунате целокупне издатке, као што нам последња рубрика ове таблице каже а који су нам истина мало колебљиви, али су с погледом на начин рада и неге воћака код нас и ипак више високи но мали, те су стога за процену рентабилитета погоднија, одбијемо од изненађеног бруто приноса, онда нам чист принос односно рентабилитет остаје и то:

Код јабуке од бруто приноса 6150—819 = 5331 дин. чист принос или просеч. годишње 76.14 дин.
 код крушке од бруто приноса 11400—1031 = 10369 дин. чист принос или просеч. годишње 103.69 дин.
 код трешње од бруто приноса 3592—465 = 3127 дин. чист принос или просеч. годишње 44.67 дин.
 код шљиве од бруто приноса 1210—289 = 921 дин. чист принос или просеч. годишње 18.42 дин.
 код кајсије од бруто приноса 750—274.50 = 475.50 дин. чист принос или просеч. годишње 9.51 дин.
 код ораха од бруто приноса 3500—625 = 2875 дин. чист принос или просеч годишње 28.75 дин.

Да би се ова рентабилност јаче истакла, вужно је да видимо на оснви исте, колико поједина стабла разних воћака искоришћавају земљиште на коме су посађена. Другим речима казато да видимо колико нам земљиште заузело истом доноси просечно годишње р нте у динарима. Ово тјм пре јер се често чују приговори како се боље исплаћује кад се земљиште сеје усевима. Напред смо рекли колико и која врста воћака заузима земљишта у квадратним метрима и на основи тога и њеног чистог приноса, видећемо из следеће таблице колико та површина доноси годишње приноса:

Р. Бр.	Врста воћака	На ком се остајању садје	Колико заузима кв. м.	Годишњи чист принос од 1 дрвета		Чист принос од земљишта и то:			
				дин.	п.	од 1 m ²		од 1 хек.	
						дин.	п.	дин.	п.
1	Јабука	8	64	76	14	1	19	11900	—
2	Крушка	8	64	103	69	1	62	16200	—
3	Трешња	8	64	44	67	0	69	6900	—
4	Шљива	6	36	18	42	0	50	5000	—
5	Кајсија	6	36	9	51	0	26	2600	—
6	Ораха	10	100	28	75	0	28	2875	—

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Према овим изложеним цифрама у овој табlici, јасно се види како и колико поједине врсте, искоришћују земљиште и да то искоришћење ање не само што није слабо и мало, као што се приговара, него је према квалитету земљишта, на коме се обично воћке саде одлично. Јер ако то искоришћавање сравнимо са искоришћењем ма кога другог усева на таквом земљишту видећемо, да је оно много и много веће. А што је пак најглавније, ово је искоришћавање узето као стално и подједнако за све године века воћака, док је то због разних узрока код усева увек колебљиво.

Ако пак ову чисту годишњу ренту појединих врста воћака од једног стабла, узмемо као подлогу хипотекарног задужења, онда видимо да исте могу плаћати камату и отплату годишње код Хипотекарне Банке и то:

1 стаб. јабуке	са чистом год. рент. од 76.14 д. на капит. са 10%	761.04 д.
1 . крушке	„ „ „ „ „ 103.69 „ „ „ „ „	1036.90 „
1 . трешње	„ „ „ „ „ 44.67 „ „ „ „ „	446.70 „
1 . шљиве	„ „ „ „ „ 18.42 „ „ „ „ „	184.20 „
1 . кајсије	„ „ „ „ „ 9.51 „ „ „ „ „	95.10 „
1 . ораха	„ „ „ „ „ 28.75 „ „ „ „ „	287.50 „

Из свега до сада изложеног види се јасно, да је рентабилитет воћака како у погледу приноса у роду и вредности у новцу, тако и у погледу искоришћавања земљишта на коме се саде врло велика. А кад се узму у обзир и друге посредне користи од свака нарочито у данашње доба без шума и од искоришћавања земљишта под истим за друге сврхе, онда видимо да је та рентабилност још већа, а што је најглавније она је оволика како је изнађена стална т. ј. за све године како роне тако и неродне.

БЕЛЕШКЕ:

Изложба у Власотинцима. — На дан 13 и 14. октобра 1929. године праредила је Власотиначка Пољопривредна Подружина изложбу која је благодарети великој заузимљивости Среског Пољопривредног Референта Госп. Миливоја Жујовића, успела преко сваког очекивања. Било је заступљено 500 излагача са око 1000 предмета а посетило ју је преко 2 000 посетиоца. Раздељено је више награда. Изложба је приређена у сали Основне Школе. Отварање је извршено у присуству представника државних власти; Обласног Пољопривредног Референта, Изсланика Обласне Самоуправе и т. д. По подне је изложбу посетио и изасланик Њ. В. Краља, пуковник Г. Вукотић.